ג: כל המנחות פרק ראשון מנחות

כאן בקומץ מנחה לשם זבח. כתנס נקט רבא עניין זה דלא מיירי ביה בשום דוכתא דמיירין זה עצמו שמתחלק משום דכתיב זאת תורת המנחה היה יכול לתרץ כמו שמירץ רבה כאן בשיעור קודם כאן בשיעור בעלים בשיעור קודש כשר משום דתורה אחת כולל ושמעת לפיכך שיעור לשונו של רבה דהוה משמע אם היה אומר כאן בשיעור קודש בשיעור קודש כשר אפי' בנמנה לשם זבח ועוד יש לומר דשייך ליישב דכריתת המשמע ליה קמלה שלא לשמה פסולה בשיעור קודש ונקמן דקאמר כולהו כרבה לא אמרי ולא מפרש לה] טעמא זה [ויתא לו למימר

טעם הטוב לכל המומלומים:

אע"ג דמחשבה דלא מינברא היא ותיפסל. הרבה יש לתמוה למה שינה לשונו מלשנא דלעיל ברש שמעתא דמה שקורלא לעיל מינברא קולא הכא [ל] לא מינברא ומה פירושא לתרוייהו דמינברא הייגו שניכר שמחשבתו שקר ולא מינברא דהכא הייגו דאין ניכר שיהא כמו שהוא מחשב אלא מדרבה ניכר שאינו כמו שהוא מחשב ושמא שינה הלשון לפי שהוא כמו נתינת טעם דתיפסל לפיכך נתמא ליה למינקט הכא ולעיל על פסול לשון לא מינברא ובסוף שמעתא דקאמר כולהו כרבה לא אמרי אלא מדרבה מחשבה דמינברא פסל רחמנא מאי מעשיה דקתי מקום נקט לשון מינברא על פסול: **לר"ש** ה"נ. משמע דרבנן לא דרשי זאת תורת המעלת אע"ג [ל] דכפי דס מעלת [זבחים ד' לב.] גבי דס מעלת שניתן על הנגד טעון כיסוי דרשינן מורה אחת לכל המעלות וליכא מאן דפליג במידי דכתיבא בחטאת גופיה דרשי ליה לה] כ"ע כגון הני דפרק דס מעלת אבל שיעור קודש לא כתיב בחטאת ועוד דכיסוי נגדיס כתיב בהיא פרשתא דזאת התורה וא"ת דכ"ק דזבחים (ד' ע.): אמר רב משמיה דמנוג חטאת שחטה לשם מעלת אע"ג דמחשבה דלא מינברא שהיא שקר היא דהא דה"א [מ] תורת. אמר רבא זת הא נמחק: [כב] כשרה. דלא עכ"ל מיניה שם חטאת ולא על ה: [כג] עולות ניהו. דאיכא אי"ת בהדייהו ואיכא למיחש שה"א דאמרי (לשם) עולות ניהו א) דאין באין עיקר על חטא אל"ל להכשיר ולא חשיבי כחטאת ואית דמפרשי: דון הוא. דתיגת חטאה: פס מרחשת. דאמר הכי הדיני קון ן כתבה לשם מרחשת סתם לא פירש מנחה: [מ] דהא: דמ"שיה מוכיחין: [מ] קאמרינן דא"ש: [מ] למימר. דהיפסל רמ"חשבה דלא: [מ] שמעא אוש"ר עלו הא דאי מחשב בנמ"חה דהא: [נ] קומץ. דכתיב ביה: לשם ד"א בלול: [נ] קאמר. עולה זו שאני שה"ה: [נ] לעבור על דת עכ"ה: [נ] מסלא. ולא הגלו"ה: [נ] יפסלה. כגון מנחה לשם זבד מבעיא לר' אושעיא ב). מש"ם קושיא: [מ] מפרש טעם: [נ] לא מינברא. גליון ופסרש השי' מקוצי דכל מינברא דכולא שמ"ה תתא ד"ל ההכשר מינברא והי' לא מינברא ההכשר אלא מינ"א הפסול והיה לנו לפרוסלו מש"ם דלא לימרי מותר לשנות בכו' מים אי לאו זאת תורת והא דקי"ל דבמתניתין שאין המנחות אע"ג דקאמר לפי' שיטת זו ע"כ: [נ] ע"ב דברים פ' דם חטאת תנא ליה בחטס משנה גבי דם חטו"ת שניתן על הכנר טעון כיס: ז דרשינן תורה אחת לכל החג אות משמע דליכא מאן דפר: גליון. הרי"ר יוסף בבור שור אימר דנרסינן בבל הספרים לרב' אמר רבא חטאת כו' הי' לרבנן דלית להו זאת תור' הכי איתא דאם שחטו חטו"ת חלב לשם חטאת דם בשו: ומרצה ושמא מפורש בפ' דזבחים דכתיב ושחט אות לחטאת והרי חטאת לשם חטו"ת נשחט דאי לא הימא הכי רבא דאמר כמאן דא"ר אפי' לשם חטאת נזיר ומצורע נמי בדקאמר לעיל ועוד דשמעא דר"ש דכתיב זאת תורת החטאת ורבא מייתי

עין משפט נר מצוה

א מי' פט"ו מל' פסוה"מ הלכה ד:

שיטה מקובצת

[מ] ומאי זבחים. דקאמר שאין המנחה דומה לזבחים רוב זבחים דעלמא קאמר ולא כי האי. הרמ"ה: [נ] מנחה. לשם מנחה: [נ] לשם זבח מנחה לשם מנחה דאמר תורת עיין תוס' ד"ה מנחה חטא דף ס ע"א וע"ב: ד) עיין בהשמטות שבסוף דמסכת: [מ] לכולן קבלה אחת לכולן ודריקה אחת לכולן: [נ] חטאת חלב. עיין זבחים דף נ ע"ב ושם בתוס' דף ס ע"א: [נ] ותרצה. דרחמנא אמר ותאת: [מ] לרבנן. אמר רבא חטאת: [מ] פסולה. דהני עולות ניהו: דאין חטאת מצורע נזיר כאין לכפרה כי אם להחיר נזיר ביין ומצורע בקרשים והוי כמו עולות שאינן באות אלא להודון ר"מי לשחוט חטאת לשם עולה דבסול ל"א דהוי עולות בהדייהו מי' נזיר ומצורע כביאין עולות עם החטאת דאיכא למנוד אי מכשרינן חטאת חלב לשם חטאת נזיר ומצורע אתו להכשיר נמי חטאת לשם עולה ולשון שני לא מהיא דרבנן דאיכא למגזר הא' נזירה כמי לרבנן מלריש ושני הי"שעות מי' אתם בקונטרס: [ן] במנא. עיין תוס' לקמן דף סג ע"א: [מ] במנחה. דפסלא בה מ"חשבה קא מחשב. גליון. כגון א: חשב לאוכלה חוץ לזמנה וה"ל לקומה. הרמ"ה: [נ] דמחשבה דלא מינברא היא ודיפסל. במנא קא מחשב ומחשבה במנא לא פסלה: [נ] אחת לכולן קבלה אחת לכולן ודריקה אחת לכולן: [ד] לשם בלולה בעלמא א' הכי ל"ם שלמים נמי לשם שלמים ב"ולמא: [מ] תנא מסני ש"ועשיה: [מ] דלא מינברא. הוא שיהיו כן: [מ] המנחה. האי לא מינברא: [מ] אינו כן. כיון דאמרי' מחשבה דלא מינברא ש"ריא שקר לא אמרינא מ"חשבה דמינברא מאי אכל בזבחים אינו כן דמשמע: [מ] דעלו. דמחשבה: [מ] היא ה"ן אבל בזבחים אינו כן דתחם לא עלו שהשחיט עולה לשם ש"מים אע"ג דמחשבה דלא מינברא שהיא שקר היא דהא וה"א: [מ] תורת. אמר רבא זת הא נמחק: [כב] כשרה. דלא עכ"ל מיניה שם חטאת ולא על ה: [כג] עולות ניהו. דאיכא אי"ת בהדייהו ואיכא למיחש שה"א דאמרי (לשם) עולות ניהו א) דאין באין עיקר על חטא אל"ל להכשיר ולא חשיבי כחטאת ואית דמפרשי: דון הוא. דתיגת חטאה: פס מרחשת. דאמר הכי הדיני קון ן כתבה לשם מרחשת סתם לא פירש מנחה: [מ] דהא: דמ"שיה מוכיחין: [מ] קאמרינן דא"ש: [מ] למימר. דהיפסל רמ"חשבה דלא: [מ] שמעא אוש"ר עלו הא דאי מחשב בנמ"חה דהא: [נ] קומץ. דכתיב ביה: לשם ד"א בלול: [נ] קאמר. עולה זו שאני שה"ה: [נ] לעבור על דת עכ"ה: [נ] מסלא. ולא הגלו"ה: [נ] יפסלה. כגון מנחה לשם זבד מבעיא לר' אושעיא ב). מש"ם קושיא: [מ] מפרש טעם: [נ] לא מינברא. גליון ופסרש השי' מקוצי דכל מינברא דכולא שמ"ה תתא ד"ל ההכשר מינברא והי' לא מינברא ההכשר אלא מינ"א הפסול והיה לנו לפרוסלו מש"ם דלא לימרי מותר לשנות בכו' מים אי לאו זאת תורת והא דקי"ל דבמתניתין שאין המנחות אע"ג דקאמר לפי' שיטת זו ע"כ: [נ] ע"ב דברים פ' דם חטאת תנא ליה בחטס משנה גבי דם חטו"ת שניתן על הכנר טעון כיס: ז דרשינן תורה אחת לכל החג אות משמע דליכא מאן דפר: גליון. הרי"ר יוסף בבור שור אימר דנרסינן בבל הספרים לרב' אמר רבא חטאת כו' הי' לרבנן דלית להו זאת תור' הכי איתא דאם שחטו חטו"ת חלב לשם חטאת דם בשו: ומרצה ושמא מפורש בפ' דזבחים דכתיב ושחט אות לחטאת והרי חטאת לשם חטו"ת נשחט דאי לא הימא הכי רבא דאמר כמאן דא"ר אפי' לשם חטאת נזיר ומצורע נמי בדקאמר לעיל ועוד דשמעא דר"ש דכתיב זאת תורת החטאת ורבא מייתי

מסורת הש"ס

[מ] (זבחים נ:). [כ] (נסן). [ג] (נסן). [ג] ל"ל ה"ק דאמר רבה חטאת כו' ומיתמא לרבנן נמחק. ל"ק. [ד] ס"ל כי קאמינ'. [ה] שם. [ו] (ספרי"י ונ"ל לי' מגי' הכל מפוס דאיכא שלמים ובספ"י מגי' עולות ניהו). [ז] (זבחים נ:). [ח] רש"ק מ"ג. [ט] ל"ל דמחמצה דלא מינכר מיקמי. [י] שקר דהא שחיטה. כי הד"ם. ל"ק. [כ] ל"ל מ"ג. [ל] דלא. ל"ק. [מ] רש"ק מ"ג. [נ] ל"ל דהכשיר שלא יאמרו דלא מעיקי כאן בחטאת. ובכ"ה בספ"י. ל"ק. [ס] ל"ל הא דלא מנחה מחמצ דהא כו'. ל"ק. [ע] שם לגוף ד. [פ] דמיפס. ל"ק. [צ] מיתם לעגל מחמר. ל"ק. [ק] ל"ל דלעיר מן הין מיתי כו'. ל"ק.

תורה אור השלם

1. זֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְּרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
2. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: ויקרא ו יח
3. הַמִּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: ויקרא ז לג
4. וְכָל מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וְחֲרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו: ויקרא ז י
מכאן שייך לעמוד הבא
1. זֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְּרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
2. וְאִם לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ לְשֵׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא: ויקרא ה יא
3. וְהֵבִיא הָאִישׁ אֵת אֲשֶׁתוֹ אֶל הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנָהּ עֲלֵיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא יָצֹק עָלָיו שָׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי מִנְחַת קְנָאֹת הִוא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכִּרֶת עָוֹן: במדבר ה טו
4. מֹדִעַ לֹא אֹכְלוּהָ אֶת הַחַטָּאת בַּמָּקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וַאֲתֶהָ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְיָ: ויקרא י יז
5. וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָשָׂה הַנֶּגַע בְּקִרְמַת הַבָּתִּים: ויקרא יד לט
6. וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּבָתֵּי צָרַעַת מְמֹאֶרֶת הוּא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא: ויקרא יד מד
7. וְנִפַּשׁ בֵּית תַּחְתָּא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהִגִּיד עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע אִם לֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה א
8. וְקָמַץ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת הַחַטָּאת בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֹלָה: ויקרא ד לג

גליון הש"ס

גמ' בסנא קמחסב. ע"ל דף סג ע"א תוספות ד"ה לו:

מוסף רש"י

חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם כשרה. ועלתה לו (זבחים ז:). לשום חטאת עבודת כוכבים. רבותא נקט אע"ג דלא דמיא לשם חטאת סתם כגון כנגסה לו שמיה וחיל אינה כשירה נכנסה אלא כשכיירה (זבחים ס:).

שיטה מקובצת (המשך)

בזבחים ושחט אותה אלא ודאי רבא דרבנן אמרה ורב אחא בר אבא עלה ומפיל אליבא דרבנן ודרשי אותה לחטאת לשם אותה חטאת. תו"ה: [מ] ל"ל כנון: [מ] לאקשויי מברייתא. דאי הוי מקשה ליה מסתמיתן הוי מצי לתרוץ רב כו"ש ס"ל דדריש זאת תורת אבל רבנן לא ס"ל דרשה דזאת תורת משום הכי מקשה מברייתא דאמר:

מנחה לשם מנחה. מחבת לשם מרחשת עלו: והא קנא מו] מעשיה מוכיחין עליה קמאמר. הילכך מנחה לשם זבח נמי ליתכשר: ד"ק. אע"פ שאין המנחות דומות לזבחים דאע"ג דהקומץ מחבת לשם מרחשת מחשבה דלא מינברא מו] שיהיה כן היא אלא ודאי ניכר שאינו כן דהא מעשיה מוכיחים אינה לאמיר דמיפסל דודאי פגירה לן מחשבה הגלויה לכל שהוא מכזר כל שכן שהיא פסולה אפילו הכי עלו דכתיב זאת תורת המנחה. יז] הא לא מינכרא לא דמי לההוא דלעיל [ב:] רבא ורב אחי פגירה להו דמחשבה הגלויה לכל שהוא מכזר כל שכן שפוסלת והכי מתרלי לקמן דדרבה מחשבה דמינכרא שהיא שקר פסל רחמנא שמא יאמרו מותר לשנות בקרבנות: ומאי אכל בזבחים אינו כן. דמשמע הכא דין הוא דלא עלו מעוש דשחיטה אחת לכולן הא כל שכן דדין הוא דעלו יח] כמחשבה דלא מינכר שהוא שקר כ]: דהא שחיטה אחת לכולן. ואיכא למימר דמעלה לשם מוכה דהא ליכא למיגזר שמא יאמרו מותר לשנות בזבחים אפילו הכי לא עלו דזאת תורת המנחה חבת לא כתיב לגיהוי משמע תורה אחת לכל המנחות ותורה אחת לכל הזבחים. ואמרה. לשם מוכה אלמה תנן בזבחים (דף ב.) חוץ מן הפסח ומן החטאת יב)(לרבנן. דלית להו זאת תורת): כא] הא אמר רבא חטאת חלב כו' כשירה. כב] ולא עקר מינה שם חטאת (ולא) כג) עלתה לבעלים: עולות כד] כדדייהו ניהו. ואיכא למימר (שלא יאמרו) לשם עולת נזיר ומצורע ונמצאת חטאת שלא לשמה כשירה להקריב. ל"ל עולות ניהו ואין באין על חטאת כה) להכשיר ולא חשיבי כחטאת. ויש דמפרשים עולות ניהו שטעונים נסכים כעולה מה שאין כן בשאר חטאות ולא עיקר הוא כו] מינה חטאת מלגולע כדאמרי' בפרק שני מדות (לקמן דף ב:) דטעונה נסכים אבל חטאת נזיר לא טעונה נסכים: מפני לחו כולהו לפסולא. אפילו חטאת חלב שחטו לשם חטאת דם פסולה מלהקריב: ל"ק. דר' שמעון אדר"ש: הכי גרסינן מחבת לשם מרחשת: והא קנא כו]. ואפי' מנחת מחבת לשם מנחת מרחשת נמי תהא עולה לשם מוכה דהא מעשיה מוכיחין: הכי קאמר. כלומר דהא מעשיה מוכיחין גרועה היא דמתחבה דמינכרא שהיא שקר פסל רחמנא שמא יאמרו מותר לשנות והכי קאמרינן כו] אע"פ שהמנחה אינה דומה לזבחים דבמנחה אע"ג מעשיה מוכיחין ואיכא למימר כח] דמיפסלא דלא מינכרא כמות שהוא אומר אינה כשרה. ולא מינכרא כמות שהוא אומר אינה כשרה. כלומר מאי טעמא כט] עלו כ] דקתני: אמאי אמר מנא: לשם כילה כעלמא. כיון דלא אידכר בהדיא מנחה מריבה לשם מנחה בעולה דכרי רוח בעלמא ניהו כמ"ד הריני קומץ ל] לשם ד"א (בלול): אי הכי. בזבחים דמודה ר"ש דלא עלו אמאי מודה כי שמיע עולה לשם שלמים תעלה לשם מוכה דהכי קאמר לא] מוכה זו אני שוחט לשם לעשות שלום בין קוני לגיני: אדרבה מחשבה דמינכרא. שהוא מכזר פסל רחמנא שלא יאמרו מותר לשנות ולעבור על לב] עבודת קרבנו: ואם תורה לא משמע לחו. דקשיא לחו וחתא תורת המעלת דלא אשכחן דאכסר ר' שמעון חטאת חלב לשם חטאת נזיר: דרב אחא. חריבה לשם בעולה ואע"ג דשני ליה לא מיתסרא דמי מאי דהוי ליה מסתברא ליה דמי מאי לתרוץ רב כו"ש ס"ל דדריש זאת תורת אבל רבנן לא ס"ל דרשה דזאת תורת משום הכי מקשה מברייתא דאמר:

מה

א) נראה דל"ל ל"ל עולות ניהו דאין כאין עקרן של חטאת וכו'. ב) נראה ל"ל לר' תוספות הכ"ל ותמ"ל מה"ל מקום קושיא דאמרי מה לי וכו' וסיין לדף שאחר זה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com